

Útlevel nélkül nehéz helyzetbe kerül a külföldi

Rokonai mentették haza a zentai férfit

Kifosztottak a napokban egy zentai férfit a Mars téren. A hosszú hivatali eljárástól és utaztatástól szerencsés véletlenek mentették meg, és szegedi ismerősei, valamint otthoni másik útlevele.

– Szerencsémre kettős, szerb-magyar állampolgárként két útlevelemmel rendelkezem. Mivel a napokban kifosztottak Szegeden a Mars téren, az itthon maradt magyar útlevelemmel mentettek haza a rokonaim – sóhajtott megkönnyebbülten a telefonban Rózsa Péter zentai vegyészmérnök. – Míg a parkoló kocsimban várakoztam, a jobb oldali nyitott ablakon át valaki elemelte a kézitáskámat az összes iratommal és a pénzzel. Azt sem tudtam, hová kapják, ki segíthetne. A rendőrségi vizsgálat késő éjszakaig elhúzódott, még ujjlenyomatokat is vettek tőlem. Utána kiutazási engedélyért Pestre utazhattam volna, Szerbia-Montenegró követtségére. Hál' istennek összefutottam ismerősökkel, náluk éjszakáztam. Másnap végül Zentáról érkezett felmentőreger: a magyar útlevelemet át-hozták a határon, és azzal végre elhagyhattam az országot.

Ha külföldi állampolgár bűncselekmény áldoztatá válik a megyében, a nap huszon-négy órájában bármely rendőrkapitányságon feljelentést tehet, és megindítjuk a nyomozást – tájékoztattott M. Toronykő Márta, a megyei rendőr-főkapitányság sajtóreferense. Ha az illető nem beszél magyarul, és nincs tolmácsa, biztosítják neki, így anyanyelvén tehet feljelentést. Ha okmányait is ellopták, tájékoztatják az érdekeit képviselő nagykoventséget. Ezen kívül – igénye szerint – igazolást adnak ki arról, hogy bejelentést tett. Ha a tolvajok gépjárművét feltörve jutottak az értékeihez, okmányokhoz, a rendőrség a gépkocsiban utazóktól vehet ujjlenyomatot. Fontos ugyanis, hogy az autót átvizsgálásakor meg tudják különböztetni az idegen nyomokat a tulajdonosétól. Ezek nem kerülnek be a bűnügyi nyilván-

tartásba, és az eljárást követően megsemmisítik. Ha a készpénzt és bankkártyáját is elvitték, a rendőrségről elintézheti a legszükségesebb telefonhívásait.

– Minden külföldinek haldéktalanul be kell jelentenie úti okmányai eltűnését: az elvesztését rögtön nálunk, az ellopását pedig a rendőrségi jegyzőkönyvvel együtt jelezheti – egészítette ki Petrik Orbánné, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal regionális igazgatója. Szegedi ügyfélszolgálatuk vagy hét végén ügyeletük a Londoni körút 15. szám alatt díjmentes igazolást állít ki, mellyel a bajba jutott külföldi állampolgársága szerinti külképviseleten intézkedni tud az okmányai beszerzéséről. Az igazolással és új okmányaival hagyhatja el az országot. Uniós állampolgárok személyi igazolvánnyal is hazautazhatnak, de bejelentést kötelesek tenni.

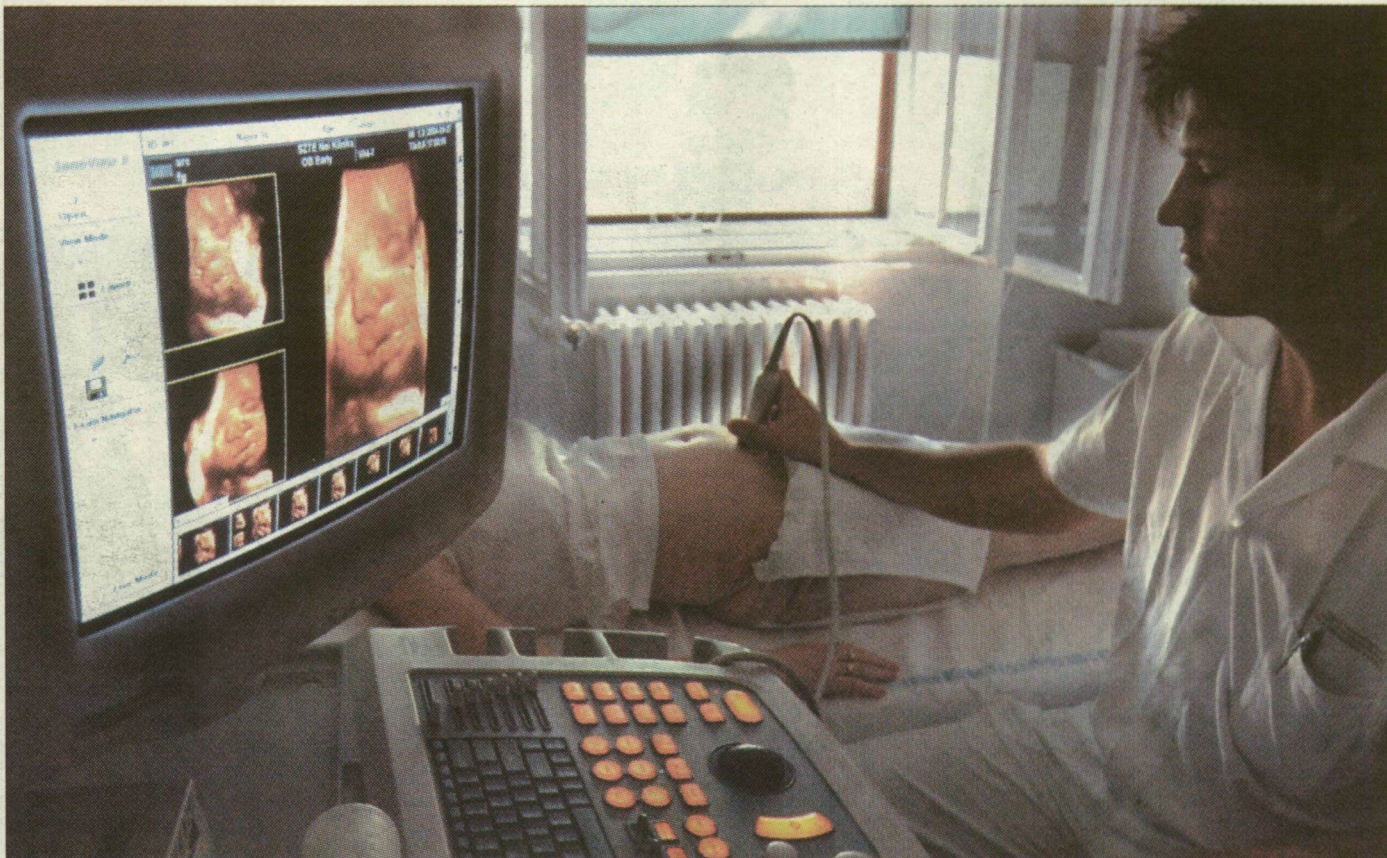
D. T.

KÖZEL A SEGÍTSÉG

A román állampolgárok Szegeden a Kelemen utcai román főkonzulátuson kérhetnek segítséget ügyfélszolgálati vagy – sürgős esetben – ügyeleti időben. A képviselő a bevándorlási hivatal igazolása, a rendőrségi jegyzőkönyv és egy román azonosító okmány bemutatása után egyszeri kiutazási engedélyt állít ki. Az okiratok hiánya sem akadály: a romániai hatóságoktól kérnek igazolást. A szegedi tiszteletbeli osztrák konzul információi szerint a kifosztott osztrák állampolgárok a rendőrségi jegyzőkönyvvel átléphetik a határt. Az útlevelet elvesztőket pedig – az olasz és a török tiszteletbeli konzulhoz hasonlóan – a fővárosi nagykövetségre irányítja tovább, miután az elsődleges hatósági lépésekről tájékoztatta őket.

A módszer a franciák szerint felesleges kockázat

Háromdimenziós babamoz

Fotó: Frank Yvette

A babamoz CD-n haza is vihető

Párizsi szakemberek a 3D-s ultrahang ellen lobbiznak mondván, a felesleges besugárzások káros hatással is lehetnek a magzatra. A szegedi nőgyógyászati klinika igazgatója szerint a félelmek alaptalanok, hiszen az ultrahangot már 30 éve használják mindenféle mellékhatás nélkül.

Nagy divattá vált az utóbbi években a háromdimenziós ultrahang. Az Egyesült Államokból indult módszer ma már Magyarországon is évek óta igénybe vehető. Előnye, hogy a hagyományos ultrahanggal szemben, amelynek képei a legtöbb esetben csak az orvosok számára értelmezhetők, szinte fénykép minőségű képet készít a még meg sem született gyermekről. Már az édesanya hasában megnézhetik a boldog szülők babájuk arcát, fekvését, sőt: akár perceként keresztül „mozizhatják”, mit csinál odabent.

A Szegedi Tudományegyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján két éve van lehetőség 3 dimenziós ultrahangos felvételt készíttetni. A gépet egy magáncég üzemelteti, a szolgáltatásért fizetni kell. Egy délután alatt 4-6 édesanya fordul meg a rendelésen – rendszerint az apukával együtt – hogy megnézzék: ki az, akinek az érkezését már annyira várják. A vizsgálat félórás, ezalatt fénykép és

videó is készül a magzatról, amelyek aztán CD-n hazavihetőek.

A szolgáltatás tehát meglehetősen népszerű, a párizsi közegészségügyi hatóság nemrégiben mégis arra figyelmeztette a francia kismamákat, hogy terhességük alatt csak az előírt ultrahangos vizsgálatokat végeztessék el. Bár elismerték: nincs bizonyíték arra, hogy a túl gyakori ultrahangos besugárzás kártékony lenne, de mivel ennek ellenkezőjére sincs, szerintük jobb kerülni a felesleges kockázatot.

Pál Attila, a Szegedi Tudományegyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának igazgatója szerint alaptalanok ezek a félelmek. – Harminc éve használunk a magzatvizsgálatokhoz ultrahangot. Ha ennek károsító hatása lenne, már régen kiderült volna – érvelt a professzor. Márpedig a háromdimenziós felvételeket is ezzel a módszerrel készítik, hiszen az eljárás a hagyományos ultrahangon alapul. Csupán annyi a különbség, hogy három metszeti képből a számítógép generál egy térbeli, színes képet.

Az viszont tény, hogy a 3D-s vizsgálat hosszabb ideig tart, mint a hagyományos, amelyet egyébként a terhesség alatt négyszer – a nyolcadik, tizenharmadik, huszonnyolcadik és harmincnyolcadik héten – végeznek el

kötelező jelleggel. Ezeknek kifejezetten a betegségek és lehetséges problémák kiszűrése a célja, amelyek megállapítására a szakembereknek elég néhány perc. A szülőknek azonban fél órán keresztül van lehetőségük arra, hogy a térbeli képeket nézegetsék magzatukról. Csakhogy ez sem azt jelenti, hogy a babát ilyen hosszú ideig éri a besugárzás.

– A vizsgálat során nem működik végig az ultrahang. Azzal csak elkészítjük a kétdimenziós felvételeket, aztán már a számítógép dolgozik – magyarázta Pál Attila. – Természetesen így is hosszabb ideig működik a műszer, mint a kötelező szűrővizsgálatokon, de ne felejtjük el: ez nem olyan sugárzás, mint például a röntgen. Csupán magas frekvencián leadott hang, amelynek visszaverődése adja a képet.

TIMÁR KRISZTA

AZ ELSŐ TALÁLKOZÁS

A szakember tehát nyugodt szívvel ajánlja mindenkinek a háromdimenziós ultrahangot. Szülőknek és hozzátartozóknak is hatalmas élményt jelent az első „találkozás” az új családdal, amelyre ráadásul ennek a módszernek köszönhetően már nem is szükséges kilenc hónapig várni.

Nemzedékek nevelője – Amikor Nagymagdinak hívták, Szabó Magda volt a Kismagdi

„Szeretetet és jószág határozza meg munkádat!”

Az egyetem korábbi rektora, Mészáros Rezső is a tanítványa volt a kilencvenöt esztendős makói Halmágyi Ferencné Zubán Magdolnának, aki most elsőként kapta meg Makón a Nemzedékek Nevelője kitüntetés. A tanítónő azt mondja, a nehézségek ellenére szép élete volt; csoporttársaként ismerte Szabó Magdát, a későbbi írónőt, látta a berlini olimpiát, tanított tanyán, s Makó csaknem valamennyi iskolájában.

Elsőként a város közismert, nyugalmazott tanítónőjének, Halmágyi Ferencné Zubán Magdolnának adományozta Makó képviselő-testülete a Nemzedékek Nevelője kitüntetés. A díjjal járó oklevelet és plakettet a város polgármestere, Buzás Péter adta át a kilencvenöt esztendős hölgynek, otthonában. Az elismerés mellett az önkormányzat oktatási bizottsága ajándékot, a pedagógus szakszervezet pedig egy emlékérmét adott át.

Az ünnepi pillanatokat követően egy albumból nagyméretű osztálykép került elő: az 1939–40-es tanévben oktatott hetedik osztály tanulói – Magdi néni első tanítványai. Persze a sárguló fotóról egy csinos, fiatal lány tekint vissza, a frissdiplomás tanítónő, méghozzá kötényben. Hiszen az első hetedikese-

ket akkoriban még főzésre is oktatott.

– A Felvidéken voltam munkatáborban, ott láttam, hogy a toktónál hét osztály az elemi, Magyarországon akkoriban még csak négy osztályt kellett kijárniuk az iskolásoknak. Amikor hazajöttem, kollégáimmal elhatároztuk, hogy indítunk egy hetediket. Emiatt öt tanítási napra sűrítettük össze a hetet, a csütör-

tőköt szünetnek rendeltük el, ekkor taníthattuk a hetediket önkéntesen válláló 18 fiút és lányt. A nyári kiszombori búcsúra jó lenne összegyűlni azokkal, akik élnek még abból az évfolyamból – fogalmazott a kilencvenöt esztendős Magdi néni.

Vallja: a nehézségek ellenére is szép élete volt. Szüleit kisgyermekként, tizenhárom évesen vesztette el, az első világháborút

követően mindketten megfertőződtek a spanyolnáthától. Nevelőszülei a kiskunfélegyházi Konstantinumba írták be, ami a II. világháború előtti Magyarország egyik legpatinásabb, lelegegységesebb bentlakásos leánynevelő intézetének számított. Ezt követően tanítóképzőbe iratkozott, és az első öt éves képzésben részesült évfolyam diákja volt.

– Lánykoromban sokfelé utaz-

hattam, például Bécsben egy némettanfolyamon vehettem részt. Csoporttársam volt a latinos műveltségével már akkor is tündöklő, később íróként ismertté vált Szabó Magda, akit csak Kismagdinak szólítottak, mert én voltam az idősebb, a Nagymagdi. 1936-ban a Testnevelési Főiskola nyári tanfolyamainak résztvevőjeként még a berlini olimpiára is kijutottam – idézte fel az emlékeket.

A háború alatt Kiszomboron tanított, a front elől azonban Győrbe menekültek, ahol a Gyárvárosban kapott pedagógusállást, majd gyermekei megszületését követően 49-ben visszatért Makóra. Tanított tanyai iskolában, illetve a város csaknem minden intézményében. Az általa nevelt tanítványok soraiból került ki többek között Mészáros Rezső, a Szegedi Tudományegyetem volt rektora és több más professzor is.

Többgenerációs pedagóguscsaládból származik, nagypapja iskolagazgató volt, és vallásos szellemben nevelték, hitét a kommunizmus idején is megtartotta, ha nyilvánosan nem is vállalta. A pedagógustársaknak máig szóló üzenetét is így fogalmazta meg: „Legyen arcodon mindig Jézus nyájassága, szeretet és jószág határozza meg munkádat!”

ILLYÉS SZABOLCS

Dr. Halmágyi Ferencné Zubán Magdolna hetvenöt éve diplomázott – most a város legrangosabb pedagóguskitüntetését vehette át

Fotó: DV

Juhász Gyula Csokonai szobránál

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Somogyi-könyvtár kiadásában megjelenő Szegedi Műhely legfrissebb számában a 200. éve elhunyt Csokonaira emlékezik a szerkesztő, Péter László Juhász Gyula Csokonai szobránál című írásával. Apró Ferenc és Rakonczai János a szegedi latin nyelvű sírfömlirátokat elemzi, Tamasi Mihály Valentiny Ágostonról, Bálint László pedig Gyurkó Lajosról ír. A Marschall család rövid történetét Balthazár Ferenc foglalta össze, Vértes László pedig Szent-Györgyi Albert munkatársáról, Bencsáth Aladáról ír. A 25. éve elhunyt Bálint Sándor bölcsészkarról való eltávolításának történetét Rakonczai János tollából ismerhetjük meg. A Szemle rovatban Péter László Juhász Gyula füveskönyvéről, a Lazi Kiadó által összeállított Szakállszáritóról ír, Kovács Miklós Rakonczai János Régi francia könyvek Szegeden című kötetét méltatja.

Bálint László A megtorlás Szegeden – 1956 című kötetét Kahler Frigyes, Tamasi Mihály két újabb kötetét Apró Ferenc ajánlja. Közreadja a lap a Kisteleki Ede Alapítvány új pályázati felhívását is.